

Голові спеціалізованої вченої ради з
розгляду та захисту дисертації на
здобуття ступеня доктора філософії,
доктору наук з державного управління,
професору, професору кафедри
державного управління
і місцевого самоврядування
Навчально-наукового інституту
державного управління
Національного технічного університету
«Дніпровська політехніка»
Ірині Іванівні Хожило

ВІДГУК

офіційного опонента Карамішева Дмитра Васильовича, доктора наук з державного управління, професора, декана медичного факультету №1 Полтавського державного медичного університету на дисертаційну роботу Моїсеєвої Любові Володимирівни на тему: «Публічне управління захистом респіраторного здоров'я населення України», яка представлена на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Відгук підготовлено на основі вивчення тексту дисертації, наукових публікацій здобувачки, в яких опубліковано результати дисертаційного дослідження, документи із підтвердженням впровадження результатів дослідження у практику діяльності органів публічного управління.

Ступінь актуальності обраної теми дослідження.

Обрана тема дисертаційного дослідження Моїсеєвої Л.В. є доволі затребуваною та має ряд передумов, які визначають її актуальність і

необхідність застосування під час реалізації медичної реформи в Україні в умовах екзистенційної загрози з боку держави-агресора. Наразі суспільство як ніколи потребує захисту здоров'я громадян, людиноцентричності з боку держави, підвищення якості та доступності медичних послуг. Тому актуальність теми дисертаційного дослідження Моїсеєвої Л.В. «Публічне управління захистом респіраторного здоров'я населення України» не викликає сумніву.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність і новизна

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації забезпечено майстерним використанням авторкою релевантного комплексу методів, принципів, підходів як загальнонаукових, так і спеціальних, що дозволило досягти поставленої мети, завдань дослідження та всебічно розглянути проблеми і окреслити рекомендації щодо удосконалення публічного управління захистом респіраторного здоров'я населення України.

Обґрунтованість положень, сформульованих у дисертації, підтверджується ґрунтовним аналізом наявних літературних джерел (налічує 298 найменувань) з проблематики публічного управління захистом респіраторного здоров'я. Крім того, достовірність одержаних результатів також підтверджена критичним аналізом та узагальненням великої кількості праць вітчизняних та зарубіжних вчених.

Достовірність отриманих наукових положень, висновків і рекомендацій підтверджується: публікацією п'яти статей в провідних фахових виданнях України; розділу в колективній монографії; статті у міжнародному наукометричному виданні; апробацією отриманих наукових результатів на науко-практичних конференціях, круглих столах (дисертантка взяла участь у 10 заходах).

Новизна наукових положень, висновків і рекомендацій сформульованих у дисертації.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у вирішенні актуального дослідницького завдання щодо обґрунтування концептуальних засад розвитку публічного управління у сфері захисту респіраторного здоров'я населення в Україні.

У дисертації вирішена важливе наукове завдання обґрунтування концептуальних засад розвитку публічного управління у сфері захисту респіраторного здоров'я населення в Україні та розробки рекомендацій щодо вдосконалення зазначеного процесу. Результати дисертаційного дослідження щодо змісту наукової новизни, конкретизовано у наступних положеннях:

– *уперше*: обґрунтовано комплекс концептуальних положень щодо розвитку публічного управління у сфері захисту респіраторного здоров'я населення в Україні, зокрема сформульовано стратегічні цілі: допомога людям з хворобами органів дихання, їхнім сім'ям та опікунам, надаючи інформацію про те, як найкраще керувати хворобою; покращення превенції, діагностики та лікування легневих захворювань шляхом покращення якості пульмонологічної допомоги, впровадження безпечних інформаційних технологій охорони здоров'я та створення великомасштабних реєстрів пацієнтів; факторів ризику та основних механізмів лікування легневих хвороб; співпраця зі стейкхолдерами щодо забезпечення захисту респіраторного здоров'я на рівні громад. Для реалізації кожної із зазначених цілей розроблено конкретні алгоритми, збалансованих конкретними методами, інструментами та відповідними управлінськими рішеннями;

– *удосконалено*: понятійно-категорійний апарат галузі науки публічного управління та адміністрування, зокрема конкретизований зміст таких понять, як: «публічне управління захистом респіраторного здоров'я»; «захист респіраторного здоров'я»; «пульмонологічна допомога»; «легенева реабілітація»; підходи до інтерпретації структури системи захисту респіраторного здоров'я, зокрема виокремлено її складові та запропоновано

структуру інформаційної системи моніторингу респіраторного здоров'я населення, організації та якості пульмонологічної допомоги: статистичний модуль та експертний;

– *дістали подальшого розвитку*: підходи до оцінювання стану респіраторного здоров'я населення з урахуванням зарубіжного та вітчизняного досвіду, що дало змогу запропонувати власний методичний інструментарій, який дозволяє врахувати кількісні та якісні показники динаміки респіраторних захворювань та ідентифікувати ризики, які спричиняють їх виникнення та поширення; обґрунтування шляхів удосконалення публічного управління захистом респіраторного здоров'я, зокрема розроблено проєкт Концепції розвитку пульмонологічної допомоги на регіональному рівні в Україні; підходи до впровадження зарубіжного досвіду у систему захисту респіраторного здоров'я.

Повнота викладення основних результатів дисертації в публікованих наукових працях.

Загальні результати дисертації та її основні ідеї, теоретичні положення, рекомендації та висновки викладено в 17 наукових працях, 6 з яких опубліковано у фахових наукових журналах та збірниках, 1 розділі у колективній монографії, у 10 тезах доповідей на науково-практичних конференціях та круглих столах.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності та відповідності встановленим вимогам.

Аналіз змісту дисертаційного дослідження Моїсеєвої Л.В. дає підстави стверджувати про оригінальність в частині формулювання мети, об'єкта, предмета, завдань, положень новизни, висновків до розділів, загальних висновків. Зміст анотації відтворює інформацію про методологію дослідження, способи аргументації положень, основні ідеї тексту дисертації, що викладені стисло. Анотація не містить інформації, яка була б відсутньою в дисертації.

Виклад матеріалу подається обґрунтовано, розділи дисертації пов'язані між собою, висновки і пропозиції випливають зі змісту, мети та завдань дисертації. Авторські положення і наукові розробки, пропозиції та рекомендації, наведені в роботі деталізовані дисертанткою. Робота написана державною мовою із дотриманням наукового стилю та використанням у дослідженні спеціальної термінології. Таким чином, тема дослідження, його мета, предмет і об'єкт, перелік поставлених та вирішених завдань, положення наукової новизни, запропоновані авторкою загальні висновки відповідають чинним нормативним вимогам до наукових робіт такого рівня, а саме до встановлених Вимог до оформлення дисертації, затверджених Наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31 травня 2019 року).

Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності.

За результатами аналізу дисертаційної роботи та публікацій авторки порушення академічної доброчесності не виявлено.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації.

Дисертаційне дослідження Моїсеєвої Л.В., як і будь-яка наукова робота, має низку дискусійних питань і положень, що потребують більш детального опрацювання, проте, в цілому не знижують наукової цінності дослідження та не впливають на загальну позитивну оцінку виконаної роботи.

1. Як справедливо зазначає авторка на с.21, «проблеми реформування та розвитку публічного управління в сфері охорони здоров'я знаходились у фокусі уваги таких науковців, як М. Білинська, О. Бобровська, Є. Бородін, В. Воротін, Н. Дацій, В. Долот, Л. Жаліло, Д. Карамішев, Н. Кризіна, В. Лехан, Н. Липовська, О. Пархоменко-Куцевіл, Я. Радиш, І. Рожкова, Є. Романенко....». Не зважаючи на це беззаперечне твердження, на жаль, в подальшому тексті дисертантка не аналізує зазначені праці або інші численні вітчизняні дослідження, присвячені розвитку публічного управління в сфері охорони здоров'я.

2. Проведений дисертанткою аналіз нормативно-правових засад публічного управління у сфері забезпечення респіраторного здоров'я населення у підпункті 2.1 на (с. 84) детально характеризує нормативно-правові акти, проте, на жаль поза увагою авторки лишився Закон України «Про лікарські засоби» (1996). Доцільно було б розглянути сучасні зміни правовідносин, пов'язаних із створенням, реєстрацією, виробництвом, контролем якості та реалізацією лікарських засобів в умовах воєнного стану.

3. На с. 144 авторка слушно зазначає: «Одним з найкращих щодо захисту РЗ населення є досвід Великобританії, що не випадково, адже Англія має один із найвищих показників смертності від респіраторних захворювань у Європі». Цілком доречним, на наш погляд, було б наведення конкретних прикладів досвіду цієї країни реалізації публічного управління в сфері захисту респіраторного здоров'я та надання якісної пульмонологічної допомоги населенню.

4. У підпункті 3.2 (с. 160-178) дисертантка наводить кілька тверджень про ефективність пульмонологічної служби в системі охорони здоров'я регіону, зокрема на с. 172 зазначає, що «Організація пульмонологічної допомоги населенню повинна здійснюватися в 5 етапів... Усі ці ланки надання пульмонологічної допомоги слід реформувати, реорганізувати і реструктуризувати залежно від місцевих умов і потреб, кількості пульмонологічних хворих і в подальшому зміцнювати кадровий потенціал і матеріально-технічну базу». Цікаво було б дізнатися авторське бачення цієї моделі, суб'єктний склад її учасників, візуальну презентацію, проте ці питання залишились поза межами дослідження.

5. Дисертація, на жаль, не містить аналізу результатів опитувань громадської думки, які б могли підтвердити теоретичні висновки дисертантки у контексті підвищення респіраторної грамотності населення, посилення участі людини у прийнятті рішень, які стосуються стану її здоров'я, у т.ч. і респіраторного, на що наразі сформований активний суспільний запит.

Водночас, висловлені дискусійні питання в основному мають характер побажань, вони не знижують достовірності основних наукових здобутків, висновків і рекомендацій, що містяться в дисертації.

Загальний висновок та оцінка дисертації.

Підсумовуючи, слід зробити висновок, що дисертація Моїсеєвої Любові Володимирівни на тему: «Публічне управління захистом респіраторного здоров'я населення України» є завершеною кваліфікаційною науковою роботою, в якій отримані нові науково обґрунтовані результати.

На підставі викладеного, вважаємо, що дисертаційна робота Моїсеєвої Любові Володимирівни на тему: «Публічне управління захистом респіраторного здоров'я населення України», що подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії відповідає спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31 травня 2019 року), відповідно її авторка – Моїсеєва Любов Володимирівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний опонент:

декан медичного факультету №1
Полтавського державного
медичного університету
доктор наук з державного управління,
професор

Карамийцев Д.В.



Підпис засвідчую
Вчений секретар
*
*
м. Полтава 20 р.